

REDACTIUNEA.
 Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nerancate nu se primesc. Manuscriptele nu se retrimit.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNEA în Brașov și la administrațiile Blucului de amonunții:
 în Viena: M. Duka Nachf. Max. Augenthaler & Emrich Lesner, Heinrich Sohalak. Rudolf Mosso. A. Oppelka Nachf. Anton Oppelik.
 în Budapesta: A. V. Goldberg, Ekstein Bernat. în Hamburg: Maroyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seară garmond pe o coloană 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarify și invariable.
RECLAME pe pagina a 8-a o seară 10 or. zău 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-ții colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața Mare Târgul Inului Nr. 30, etajul I.:
 Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
 Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 131.

Brașov, Luni-Marți 13 (26) Iunie.

1900.

"Pedepsa agitatorului".

Sub acest titlu au adus foile maghiare scirea — ce am înregistrat-o în numărul nostru de Duminică — că Wlassics a eliminat pentru uneltiră în contra statului și agitațiunii de naționalitate pe tinerul român George Novacovică dela toate academiile și universitățile din țară cu adausul, că i-se va denega și nostrificarea diplomei, ce și-ar pute-o câștiga în țeri străine.

Amintitele foi nu comentază faptul, ci l' înregistrează numai simplu. Nici că mai trebuia comentat. Cum că foile maghiare nu află de lipsă nici a lăuda acesta nouă ispravă a lui Wlassics, nici a-o desaproba, este comentarul cel mai elocuent al stărilor publice dela noi. Dacă și-ar fi permis un ministru unguresc, fiă chiar și mai grozav decât Wlassics, să procedă astfel față c'un tiner maghiar, fiă student său în alte condițiuni, și să-i nimicescă cariera și existența în țară, pe motiv că a uneltit în contra ordinii publice într'un fel său altul, cum s'a uneltit de atâtea-ori la Unguri și cum de exemplu, în timpul din urmă s'a atentat, chiar la universitate, asupra crucii de pe marca țării, și pe motiv că a agitat contra vr'unei naționalități — ceea-ce la Unguri este lucru de toate zilele — ce ar fi făcut cu el pressa maghiară? Nu s'ar fi revoltat ea ore strigând și țipând ca din gura șerpelui? N'a luat ea în apărare de atâtea-ori și pe cei-ce au comis în public crima de lesa majestate, decât erau de ai lor? N'a luat în apărare mai anii trecuți tineretul universitar maghiar, care înscenase răscăle formale, pentru a căror oprinare a trebuit să se recuire putere militară, ba au fost împușcați omeni?

Nu se revoltă însă nici una din aceste foi vedând volnicia și tirănia ne mai audită și absurdă în secolul în care trăim săvârșită față c'un tiner român universitar. Ba găesc lucrul foarte natural, că i-se ia posibilitatea de a pute trăi în țară cu învățătura lui și de așa-i pute crea un viitor, și este ca și esilat, alungat și schis din patria sa împins astfel în brațele desnădăjduirei.

Care lege îi dă lui Wlassics dreptul și cine i-a dat puterea de a nimici existența? Noi scim — ceea-ce se vede, că ministrul instrucțiunii publice nu vré să scie — că pedepsa are de scop a corege și nu a omori.

Din gimnasiu și dela o școlă elementară nu permite umanitatea să eschiq un copil, decât nu periclităză moralitatea și sănătatea școlărilor săi. Dér dela o universitate?

Periclitat'a tinerul universitar din cestiune moralitatea comilitonilor săi prin aceea, că și-a manifestat cu tărăia alipirea către neamul său? Din contra credem, că nu numai nu a periclitat'o, dér a ridicat chiar moralul colegilor săi, dându-le numai un exemplu bun prin acesta despre

împlinirea datoriei, dela care nu se abate omul de caracter fiă ori și cât impresurat de bizantinism, șovinism și terorisări.

Ca să fi comis tinerul Novacovică ceva în contra statului, éráși nu credem. Scim noi bine, ce este adî privit ca „contrar statului“. A vorbi, a cânta, a coresponda, a învăța, a te cultiva, a petiționa și reclama romănesce: toate acestea au ajuns să fiă în ochii șoviniștilor maghiari „în contra statului“. A pretinde, ca neamul tău și limba ta să fiă egal îndreptățite în țară și a îndemna și pe alții să facă asemenea, este „revoltă pe față“ pentru care se cere nimicire.

În cât pentru pretinsa agitațiune de naționalitate, nu scim ce vré să înțelegă decisiunea lui Wlassics. Dacă a înțeles cumva agitațiune contra naționalității maghiare, atunci îl întrebăm: căți nemernici nu vatăma și insultă mai în totă ziua pe Români și naționalitatea lor, fără ca să-i mai pese cucului de așa ceva. Auđitu-s'a vre-odată ca un procuror unguresc să improcesueze pe vr'un Maghiar din cauza acesta?

Apoi a stărui său a agita pentru drept și dreptate, pentru egala îndreptățire și pentru convingerile politice basate pe asemenea principii de drept și morale, nu numai trebuie să fiă permis într'un stat constituțional, ci trebuie să fiă chiar o datoriă cetățenescă.

Să fi comis însă Novacovică orice, decât nu s'a comis între păreții universității, sunt chemate să judece tribunalele ordinare și nu Wlassics, căci nimeni nu se poate subtrage judecătorilor săi legali. Înaintea tribunalelor unguresci vedem că sunt țirări în tot momentul tinerii noștri români, cără nu lasă a fi terorisați în sentimentele lor naționale. De ce n'a fost citat și studentul Novacovică înaintea vr'unui tribunal, decât a greșit ceva, și numai pe baza sentinței acelui tribunal să fi procedat Wlassics?

Caracteristic mai este, că aceleași foi maghiare nu vor să scie nimic de eliminarea parțială a altor patru tineri studenți: C. Steer, I. Scurtu, I. Moga și L. Domide dela universitatea din Clușiu. Li-e rușine de sigur, și lor de a ilustra astfel cruda persecuțiune a profesorului șovinist și vânător de popularitate Wlassics.

Nu se putea în momentul de față presenta în mod mai drastic adevărata politică, ce o urmărește cabinetul Szell cu privire la Români, decât prin acesta nouă decisiune monstruosă a lui Wlassics. Cine va mai crede, că un guvern, sub care se întâmplă astfel de lucruri, poate să ne fiă binevoitor?

Încât pentru foile maghiare, cără se mulțumesc a anunța laconic „pedepsa agitatorului“, le putem spune, că odată se va răbuna amar patima și parțialitatea lor în cestiuni de principiu ca acestea. Aducă-și aminte numai cum se tânguiau nu

de mult mare parte din ele, că au tolerat volnicia și tirănia față cu naționalitățile, cără mai târziu s'au îndreptat și contra Ungurilor. Veđi reglementările lui Banffy ca fișpan și ca ministru președinte.

Dér cine se mai pôte adresa adî cu argumentele minții sănătore la pressa maghiară atât de mult stăpânită de curentul nenorocit dușman naționalităților? Sporindu-se nemulțumirile și amărăciunea în modul arătat, ce stări se vor creanumai în 10—20 de ani? Cine se mai gândesce la urmări?

Sentința monstruosă a lui Wlassics nu s'a mărginit numai la draconica eliminare dela toate școlile superioare a tinerului student în drept George Novacovică, ci a lovit tot-odată și pe alți patru tineri români universitari din Clușiu. D-ții Coriolan Steer, Ioan Scurtu, Ioan Moga, studenți în drept, și Leonida Domide student în medicină, prin aceeași crudă sentință sunt eliminați dela universitatea din Clușiu, și acesta eliminare mai este înăspriță și cu pierderea semestrului ultim.

Despre acesta nouă bravură a terorismului șovinist dela culte și instrucțiune publice vorbim adî mai pe larg în fruntea foii.

Conflictul româno-turcesc.

„Agenția Română“ aduce din Constantinopol nisce știri importante în ce privesce tariful diferențial adoptat de către Turcia asupra produselor de proveniență română. Scim, că guvernul român a adresat o notă guvernului turcesc, prin care a propus Porții de a pune din nou în vigore convențiunea turco-română, ce a expirat la finitul lunii lui Februarie a. c., până la încheierea unui nou tratat de comerțiu.

O telegramă cu data de 23 Iunie a amintitei „Agenții“ comunică, că consiliul de miniștri ținut la 20 Iunie n. la Constantinopol a hotărât să primescă propunerea României cu privire la începerea negocierilor pentru încheierea unui tratat de comerțiu. Dér tariful diferențial va rămâne în vigore până la încheierea acestui tratat. Această decisiune — adauge telegrama — fiind contrară intereselor României, ministrul plenipotențiar al României își propune să facă demersuri directe pe lângă Sultan.

Șoirea este destul de gravă, așa că va trebui să intervină în mod energetic chiar și ministrul de externe român pentru a feri comerțiu român de esport de mari neajunsuri și perderi. Se șoie, că Turcii sunt vesțiți în trăgănarea tratărilor și se pôte întâmpla să trecă foarte mult timp până când se va ajunge la vre-o înțelegere cu privire la noul tratat de comerțiu.

Din același izvor se face cunoscut, că și față cu Grecia, guvernul turcesc a hotărât să aplice tariful diferențial, ér cât pentru Bulgaria — și acesta este caracteristic — se anunță, că tariful diferențial nu va fi aplicat și că regularea cestiunii va fi deferită unei comisii mixte turco-bulgare, care decide nouș tarify speciale.

Ore să fiă în acesta tratăre neegală ascunse și motive politice?

Programul unui domnitor.

August Frideric, marele principe de Oldenburg, a ocupat alaltăeri tronul tatălui său. Vorbirea, ce a ținut-o din incidentul acesta principele, este ceva rar în felul său și ar pute servi de model pentru toți domnitorii și guvernele din Europa. Éta, ce dișe principele:

— Domnilor! Vrău să vă fac cunoscut, cum pricep eu poziția mea. Mai întâi de toate mă privesc ca stând în serviciul cetățenilor patriei mele și Vă rog și pe D-Vóstré să lucrați cu mine împreună pentru popor. Căci funcționarii sunt pentru public, ér nu întors. Am cea mai mare încredere față de funcționarii mei. Domnilor! vrău să vă spun îndeosebi, că-mă place vorba deschisă și Vă rog să vorbiți tot-déma cu mine așa cum gândiți, chiar decât pentru mine ar fi neplăcut. Apoi, că voiú lucra tot-déma așa, e altă cestiune. Nu pot să împlinesc dorința fiă-căruia, vrău însă, ca cel puțin să ascult pe fiă-cure. Funcționarii să trăescă între public și apropiându-se de el să-i cunoască mai bine dorințele. Domnilor! Eu în viitor adese-ori voiú merge prin țară și mă voiú bucura foarte mult, decât omeni vor veni la mine. Imi veți pute face bucuriă cu vre-o flore său cunună, dér nu doresc să-mi faceți primiri și sərbătoriri deosebite. Asta nu mi-se cuvine, nici nu doresc să cheltuiți pentru așa ceva. Dacă voiú primi flori, e destulă bucuriă pentru mine.

Cetind acest program de guvernare al tinerului principe, mulți vor dișe cu drept cuvânt: dér bine e să fi cetățen și supus în Oldenburg, unde principele domnitor șoie să dea astfel de sfaturi ministrilor și funcționarilor de stat, chemați a dirige sörtea poporului dimpreună cu domnitorul!

La noi însă mai ales, acesta este un *pium desiderium*. Contrar principiului enunțat de principele August Frideric, pe tot întinsul „globului maghiar“ se practică alte dogme de administrația puterii. Aici nu funcționarii sunt pentru popor, ci întors. Funcționarul la noi nu apropiă, ci respinge poporul, și mai ales pe cei-ce nu fac parte din slăvita viță arpadiano-levitică îi nedreptățesc, prigonesc, schinjuesc; întorc legea și aplică paragrafi după cum le vine la socotă.

Încât e despre primiri și sərbătoriri niceiri, pôte, nu se face atăta abus, ca în „fericită“ Ungariă. Un tablou viu dá în privința acesta o foiă ungruescă din Pesta, care étă ce șoie, vorbind de minunatul program al marelui principe de Oldenburg:

„Dacă principele acesta ar călători prin Ungaria, miniștrii l'ar înșoși în trenuri separate și lângă tot ministrul ar fi un secretar, un concipist, un camerier și un lacheu. La granița comitatului l'ar primi o deputațiune: fișpanul în splendid „diszmagyar“, în trăsura cu patru cai cu visitiu îmbrăcat în colorile lui, cu „inașul“ și cu cei doi husari îmbrăcați în pompoșe vestimente. Asemenea acestuia e vicespanul și domni din comitat în mintene galonate și în oușme pe-o dit fierbinte de vară. Aurul cel mult și pietrile scumpe sunt atât de grele, încât mai că-l trag jos și ai crede, că toți sunt putređi de bogăți, atătea comori sunt grămădite pe ei, decât n'ai soi de altă parte, că moșiile și-le-au vëndut și plata le este reținută pentru polițe. Conductul îl deschide un mare banderiu și uni-

forma principelui e sură de praf. În tot satul aro de triumf, ale cărui cheltuieli se scot din arunc comunal. Și pe fiă-care casă din oraș flutură stindarde comandate cu cont. Vorbirile festive ale primarilor și biraelor de pe sate esundăză de fericire și fac pe principe să credea, că Ungaria este statul cel mai bine guvernat și poporul lui n'are nimic de dorit, decât ca Dumnezeu să țină cu sănătate pe birău, pe solgăbirău, pe directorul de finanțe, pe viceșpan, fișpan, pe toți deputații guvernamentali, pe cei 9 miniștri și pe ministru-președinte, să-i țină în funcțiune până la vârsta cea mai adencă....

Dér ce să-i faci. Ungurul e fudul, sumeș și arogant. Nu s'ar potrive în Oldenburg!

O școlă română maghiarisatoare.

Din comitatul Treiscaunelor publică „Telegraful Român“ o corespondență, al cărei autor spune, că a avut ocaziunea să asiste la 17 examene școlare din tractul Treiscaunelor, ținute sub conducerea d-lui protopresbiter D. Coltofean. Dice, că pe lângă toate necasurile și sicanările, cu care e împreună incassarea salariilor învățătoresci și mai ales a cuincuenalelor, s'au făcut în școlile progrese multumitoare.

Nu mai școlă din Doboli inferior, dice corespondentul, a făcut cea mai rea impresiune și mare desamăgire asupra sa, „de-orece d-l învățator nu a arătat întru nimic, că este învățator la o școlă confesională română. El, care e și cantor, se chemă Nicolae Rădoi, a propus întreg materialul *exclusiv în limba maghiară, fără a da vre o atențiune* limbii românești. La examen un sigur băiat a rostit un „Tatăl nostru“ românesc, dér într'o limbă forte stricată. Mai uimitor și revoltător din partea unui învățator român la școlă confesională a fost însă purtarea sa bruscă față de șeful tractual, desconsiderându-l cu totul pe acesta și adresându-se către inspectorul reg. școlar cu întrebarea, cât dorește să răspundă copiilor din outare obiect?

După religioze, care și ea a fost predată numai ungueresce, șeful tractual a pus la ordine limba română și cetirea cel puțin în despărțiminte mai mari; învățatorul atunci a reflectat ungueresce, că *limba maghiară este limba maternă a copiilor*. În asta l'a secundat și inspectorul ungueresce, aprobând pe învățator și dicând, că *limba română nici nu are înțeles a se propune în Doboli inferior*.

Învățătorul și-a și primit răsplata pentru serviciile sale, căci îndată după terminarea examenelor și după-ce d-l protopop a ținut o scurtă alocuțiune către elevi, s'a sculat și inspectorul școlar să mulțumescă învățătorului pentru „sporul“, ce l'a făcut, *intindându-i în același timp 5 bancnote de câte 10 fl. (adecă 100 cor.) ca semn de recunoștință din partea înaltului miniseriu*. Învățătorul i-a primit mulțumind de tot mișcat pentru „distincțiune“.

Așa descrie corespondentul „Tel. Rom.“ starea școlii „confesionale române“ dela Doboli și în asemeni împrejurări, cu drept cuvânt se intrăbă: „Are ore rațiune de a esista și a fi susținută cu mijloce din fondurile arhidiececei o școlă, care cu numele de a fi confesională *numai românescă nu este și totuși învățatorului primese 200 corone ca întregire la salar dela Prea Ven. Consistoriu arhidiececesan?*“

SCRIRILE DILEI.

— 12 (25) Iunie.

Inmormântarea principesei Iosifina de Hohenzollern. Din Sigmaringen se anunță: Imprejurările la sosirea M. S. Regelui României au pricinuit o adencă mișcare de jale. Majestatea sa a intrat îndată în camera mortuară, unde și-a găsit mama mult iubită, frumósă mai pre sus de toate, dormind somnul de pace, capu-i nobil cu trăsuri încântătoare răsărind din marama albă, în care fusese înveluit. Regele a stat, dimpreună cu sora și frații Săi, mai bine de o ora, lângă trupul iubit, care s'era a fost aședat în sicriu, ca să fiă dus la Hedingen (la 10 minute de Sigmaringen), la capela, unde e grópa familiei, clădită din nou și mărită de Principele Leopold, cu prilejul morții tatălui său, Principele Carol Anton. M. S. Regina Elisabeta a rugat pe cumnatul Său Principele Leopold, să pue un mănunchiu de rose albe pe inima aceleia, ce-i fuse 30 de ani de-a lungul mamă nemăsurat de iubitore.

Când s'a transportat cadavrul reposesetei Principese la biserica Măntuitorului din Hedingen, în capul cortegiului veniau societățile militare cu torțe. După sicriu urma Regele Carol al României, fratele Său Prințul Leopold, contele de Flandra, cumnatul Regelui României, prinții Frideric și Carol de Hohenzollern, prințul Ferdinand al României și moștenitorul tronului belgian, prințul Albert, fiul contelui de Flandra; apoi numérose deputațiuni. Urmasii apoi principesa Antonia, soția prințului Leopold de Hohenzollern, contesa Maria de Flandra, sora Regelui Carol, și prințesa Carol de Hohenzollern, cumnata prințului moștenitor al României. În biserica cernită în întregime, sicriul a fost aședat pe un catafalc în fața altarului. Numérose și splendide coróne au fost depuse pe sicriu. — Printre corónele, depuse la sicriul A. S. Regale Principesei Mume Iosifina de Hohenzollern, este și una trimisă de casa M. S. Regelui.

Serviciul funebru a fost oficiat decât Archiepiscopul Kopp din Colonia.

Esamenul de musică la gimnasiul din Blașiú s'a ținut Joia trecută în sala de gimnastică. A asistat la examen și I. P. S. Sa Metropolitul împreună cu mai mulți membri ai Capitulului, asemenea un număr mare de domni și dame din societatea alésă a Blașiului. Despre rezultatul examenului „Unirea“ dice: „Esamenul a avut un

succes desevérșit. Când am asistat la prestațiunile orchestrei din anul trecut, credeam, că nu o să mai avem pe viitor așa orcheștră, depărțându-se aprópe toți membrii ei. Esamenul din ast an ne-a convins pe deplin, că téma noastră a fost zadarnică și că d-l profesor *Mureșianu* a sciut să se îngrijescă de-o sucsescentă, care se ne delecteze și se ne satisfacă pe deplin“.

O mare tempestate cu grindină a fost Sâmbătă după amiazi în regiunea Brașovului și mai ales peste hotaróele comunelor vecinase Rêșnov, Tohanul-vechiú până către Zêrnesci și alte părți. Ea a durat mai bine de un pătrar de óra și s'a descároat după o píclă nădușitóre, care deja de diminétă prevestea sosirea ei. În hotarul Brașovului n'a făcut stricăciuni simțite, fiind-o pe aici grindina fú rară. După cum suntem informați însă ea a fost prozavă și de tot puternică și a cauzat incalculabile stricăciuni în hotaróele amintitelor comune. În Tohanul-vechiú firele de grindină erau în mărimea aprópe a unui ou de găină. Au sdrobotit toate séménăturile dela câmp, toate legumele și plantațiunile, au spart coperișele caselor de țiglă, pe mulți ómeni dela hotar i-au rănit și biestele animale alergau inspăimântate dela câmp către sat, par' că ar fi fost peirea lumii. Tot așa și la Rêșnov și în părțile, pe unde a ajuns uriașă colónă de ghiată mánată și sbiciuită de-o puternică furtună. Ómenii bătrâni din amintitele localități spun, că o prăpesteniă așa de mare n'au pomenit nici-odată în viața lor. Tempestatea a trecut spre Nou și Dêrste.

Aniversarea lui Gutenberg. Dilele aceste se serbéză pretutindenî aniversarea de 500 de ani dela nascerea marelui inventator al imprimeriei, care s'a nascut la Maienta (Mainz) pe la anul 1400. Data precisă a nascerei sale nu se cunoște și așa s'a fixat jubileul pe zilele din urmă ale lunei acesteia. În Maienta, locul nascerei lui Gutenberg, se fac serbările cele mai strălucite. Ele s'au început Sâmbătă cu deschiderea solemnă a esposiției tipografice și se vor termina mâne, Marți.

În Bucuresci s'a ținut eri în sala Băilor Eforiei un congres solemn a tipografilor, la care s'au rostit discursuri mai multe. În program era înscriș și distinsul nostru literat, d-l I. L. Caragiale c'un discurs asupra rolului lucrătorului tipograf. Mai era prevéduță formarea unui cortegi, care va percurge stradele capitalei. Apoi la Villa Regală o mare serbare organizată de societatea „Gutenberg“, ér s'era un mare banchet popular sub președinița primarului capitalei. Aménunte despre decursul serbarei încă n'avem.

Eri, Duminecă în 24 n. c., a serbat și despărțiméntul din Brașov al societății tipografilor această aniversare, ținându-se vorbiri în limba germană, (de d-l C. Schneider, conducător tehnic la tipografia Gött) și în limba română (de d-l C. Pop, conducător tehnic la tipografia A. Mureșianu). E. L.

Schiller a oetit o poeziă ocașională. S'a adresat o telegramă de felicitare societății „Gutenberg“ în Maienta.

Baptiștii. Săptămâna trecută a fost un congres de *baptiști* în Bichiș, sub președinița episcopului baptist *Meyer* din Buda-pesta. Au participat 141 membri din toate părțile țerii. Congresul a decis organizarea unei reuniuni curat *maghiare*, alta curat *germană* și a treia curat *română*. S'au ales apoi secțiunile și s'a decis, ca secția *maghiară* să facă o vizită la ministru *Wlassios*. Interesant este, că, după informațiunile foilor *maghiare*, congresul a enunțat, că în comunitățile *române*, ce se vor înființa, limba cultului divin să fiă, pe cât e posibil, limba *maghiară*, ca nu cumva baptiștii să fiă bănușiți de agitațiune de naționalitate. — Hotăriri această va fi căcut, de sigur, bine la inima ministrului *Wlassios*, care va lăuda pe noii proseliți ai *maghiarismului* și-i va încuragia să fiă la culmea datoriei lor de „bun patrioți“.

Emigrările din Ungaria se înmulțesc în număr inspăimântător. Așa din comitatul Abauj-Torna au emigrat anul trecut 4800 de locuitori, ér anul acesta numărul emigranților cu pașapórt în regulă s'a urcat până în Iunie la 1854; afară de această e îndoit numărul emigranților fără pașapórt. În multe locuri țerani au dat foc caselor pentru-ca cu banii căpéști dela societățile de asigurare să pótă pleca spre America.

La Paris — pe cheltuéla statului. Într'unul din numerii trecuți um arătat, că se vor duce la Paris un mare număr de deputați *maghiari* la conferența interparlamentară. „Budapesti Hirlap“ dela 24 Iunie dice: „Vor fi mulți *Maghiari* acolo. Și acum sunt destui... Numérul domnilor, pe cari îi trimite unul său altul din ministerii pe *cheltuéla lui*, se va spori așa de tare, încât se va nasce de aici un deficit“. — Va să dică „apératorii“ causei *maghiarismului* vor merge la Paris pe cheltuéla statului. Frumósă chiverniséla!

Colera în India. „Gazeta de Colonia“ este informată, că colera bántue grozav în India. Mortalitatea întrece ori-ce închipuire. Cadavrele decedaților zac sub cerul liber, pradă cânilor și corbilor. Nimeni nu ingrópă pe morți.

Urmașul lui Muraviev. Ministerul rusesc al afacerilor de esterne are acum un nou conducător *interimál*, în persóna contelui *Lambsdorff*, fost secretar de stat la esterne. Contele *Lambsdorff* era cel mai de încredere om al lui *Muraviev*.

Acusă gravă în contra lui Krüger. Diarul „Reform“ din Bruxella publică un interview, ce l'a avut un colaborator al său cu un belgian venit de curénd din *Transvaal*. Acesta susține, că a fost martor ocular când *Krüger* făcea imputări generalului *Joubert*, că el este cauza nenorociei *Transvaalului*, că temporiséză toate, că nu

FOULETONUL „GAZ. TRANS.“

Viața de stradă la Londra.

Bine înțeles, nu căutarea sensațiunilor artistice, seu simpla vênare de petreceri rafinate vor călăuzi la Londra pe călători. În această privință continentul, cu deosebire Parisul, o întrece. Dér ceea-ce nu veți găsi nicăiri, nici chiar aproximativ, e acea imensă manifestare a activității omenesce, acea complexă și neînclată luptă pentru viață, care dá Londrei o înfățișare atât de particulară și interesantă.

Aici timpul costă bani. Toți sunt grăbiți. Des de diminétă sutimii de mii de ómeni se peréndeză din suburții spre City (centru), cei mai mulți încovoiați de graba mersului.

O alergare nebună de trăsuri, caburi, flyuri, victorii, breakuri, toate varietățile ale *two* și *four wheeler*-ilor, printre cari bicicletistii fără număr se strecoră sprinteni. Omnibusele, numite scurt *bus*, și tram-

waiurile se iau la întrecere cu trenurile, ce outreeră orașul în toate părțile, pe pământ, pe sub pământ și pe viaducte; ér vapórele de pe Tamisa, în susul și în josul apei, pe cele două țărmuri, încoară și descocară o furnicărie de lume vecinic în neastémper.

Adăugați la acest val-virtej zgomotul și aspectul variat al comerecinui ambulante: băieții, cari strigă cele 5 edițiuni ale marilor diare „*Standard*“ (con.), „*Daily News*“ (lib.), „*Times*“ (indep.) etc., așa numitul *medicine man*, care cu o limbuția rară laudă efectul leacurilor sale minunate; pásérarul (bird dufter), care în loc de canar își vende vrbăie vopsită în galben luându-și 8 și lingi; apoi musicianii negri, industani seu scoțiieni cu tartan multicolor, cântând din instrumente stranii arii asurdítóre; predicatorii de strade (rangers), cari sub cerul liber propovéduesc învățămintele creștinesce unor gură gască, ce fug de biserică, fără să scape de ea; indiviđii jumătate cerșitori, jumătate pungași, cari ofer pe preț de nimic outii de chibrituri, romane, haine vechi, pălării și încălțăminte tocite.

Fiă-care breaslă își are, ca și Olt-nii noștri, strigătul ei tipic, toate sfirșite cu invariabilul „o“, astfel: „*catch'em alive* o“ al vëndătorului de hrană pentru pisici, „*sweep—sweep*“ al coșarilor etc. În asemenea învălmășală, firesce, nu poți fi destul de băgător de sémă spre a evita accidente neplăcute și spre a nu fi mai ales victima *pik-poketilor*, cari pe stréin îl simt după haine, după mers, și cari la un galantar din *Holborn-Viaduct* mi-au escamatat ceasornicul cu o artă atât de superióră, încât necasul primei clipe s'a preschimbat în urmă într'o sinceră admirațiune.

*

Partea cea mai interesantă a Londrei e incontestabil portul, inima imensului comereciú, ce'l întrețin Euglesii cu întreg universul. Portul în sens mai larg începe la vale de pe podul numit *London Bridge*, avénd o întindere de vre-o 6 mile englese. Tamisa în acele părți descrie cotituri puternice și multiple, legate între ele de canaluri și basinuri atât de adenci, încât dau acces celor mai mari vase transatlantice,

ale căror estarte, ca nisce păduri despoiate de frunde, limitéză zarea din toate părțile. Intrepositele, curțile de pachetaj, pivnițele subterane, docurile, dintre cari cele destinate Indiilor singure ocupă 120 de hectare, gem de produsele, pe cari le revarsă aici cele 5 continente în lăđi, în butóe, în baloturi și par a fi insuficiente pentru avuțiile ce Anglia textilă, Anglia ferului, a oțelului, a carbunelui din fabricile și manufactururile ei fără număr le trimite în restul lumii, precum imi esplioa un matroz intoxicat de brandy (rachiú).

O privire oât de fugitivă asupra portului ne dovedesce mai strălucit decât cel mai bun curs de geografie fabulósa tranșacțiune comereciálă de care se îngămfă compatrioții d-lui *Joe Chamberlain*, și ne face să reamintim fără voia noastră cuvintele pline de sumeș, pe cari acest ministru al coloniilor le-a adresat alegătorilor săi dela Birmingham: „Da cred, în această răsă, cea mai mare din toate câte au guvernat vre-odată lumea, în răsă anglo-saxonă, mândră, tenace, încredétoare în sine,

ocupă Ladysmith-ul etc. După câte-va zile Joubert a murit și fața lui sohimosită, precum și pumnii strâns convulsiv lăsau a-se presupune o inveninare. In urma această în Transvaal nu numai se ia ca sigură faima, că Joubert a fost inveninat, ci după afirmările numelui belgian, se bănușoe, că Krüger ar fi amestecat în pretinsa crimă. — Firesce, diarele englese iau de bani bun aceste afirmări cutezate, cu toate că e ceva aproape imposibil de a-se da creșdemânt la astfel de faime.

Ordinea esamenelor la școala elementară capitală română gr. or. din Brașov la finea an. școl. curent e următoarea:

Esamenale publice se țin: Joi, Vineri și Sâmbătă în 15, 16 și 17 Iunie v. în sala festivă a gimnasiului, în ordinea următoare: La școălele de copile:

Joi în 15 Iunie v.: Dela 8—9 ore a. m. cl. I(a) inv. I. Aron, 9—10 cl. II(a) inv. Z. Butnar, 10—11 cl. III inv. I. Dariu, 11—12 cl. IV inv. N. Bârșan; delat 2—3 p. m. cl. I(b) învățător C. Muntean, 3—4 cl. II(b) învățător I. Prisco, 4—5 cl. V inv. N. Oancea sr. 5—5¹/₂ cântări cu cl. IV și V inv. N. Stoicovici, 5¹/₂—6 eserciții în grădinarit cu elevile din cl. IV și V, inv. N. Oancea sr.

Vineri în 16 Iunie v.: La școălele de copii:

Dela 8—9 ore a. m. cl. I(a) inv. R. Frates, 9—10 cl. II(a) inv. D. Marcea, 10—11 cl. III(a) inv. N. Stoicovici, 11—12 cl. IV(a) inv. St. Popovici; delat 2—3 p. m. cl. I(b) inv. C. Mușlea, 3—4 cl. II(b) inv. N. Oancea jr., 4—5 gimnastica cu elevii clasei IV(a) și b) cu învățătorii resp. clase; 5—5¹/₂ ore p. m. grădinaritul cu elevii clasei IV(a) și IV(b) învăț. C. Mușlea.

Sâmbătă în 17 Iunie v.: Dela 8—9 cl. III(b) de copii, inv. Ios. Aron, 9—10 cl. IV(b) de copii inv. I. Vătășan. [Esamenale claselor III și IV se încheie cu cântări, inv. N. Stoicovici.]

Lucrurile de mână ale elevelor din clasa II—V sunt espuse în decursul esamenelor în sala de esaminare, învățător: Elena Rusu.

Eserciții în jocuri etc. se țin cu copiii și copilele din școala Froebeliană a bisericei Sf. Nicolae, Sâmbătă în 24 Iunie v., delat 10—11 ore a. m., tot în sala festivă a gimnasiului; învățător: M. Bogdan.

Esamenale din studii cu elevile din Internatul Reuniunii Femeilor Române din loc se țin Sâmbătă în 17 Iunie v., delat 10—11 ore a. m. tot în sala festivă a gimnasiului; învățător: M. Bogdan.

Esamenul practic din economia casnică (menagiul, croitoria, cusutul cu mașina etc.) se ține cu elevile din Intern. Reun. Fem. Rom. din loc în localul Internatului, Duminecă în 25 Iunie v., delat 4—6 ore p. m.; învățător: Carolina Teclu, directora Intern. Reun. Fem. Rom. — Lucrurile de mână ale acestor eleve vor fi espuse în decursul esamenului în sala de studii a Internatului.

Duminecă în 18 Iunie, după serviciul divin, la care vor participa toți elevii și elevele, se va încheia anul școlastic 1899—1900 cu oetirea clasificățiilor și împărțirea premiilor în sala cea mare a gimnasiului.

La esamenalele acestea precum și la festivitatea de încheiere a anului școlastic se invită cu totă stima părinții elevilor și

ai elevelor, binevoitorii și amicii acestor școale.

Brașov, în 1 Iunie 1900.

Direcțiunea.

Răsboiul în China.

Situațiunea în China se agravează și se complică tot mai mult. Așa se pare, că rassa galbenă începe a-și răsuna cumplit asupra Albilor, cari sub pretextul răspândirii progresului și civilizației s'au vîrit printre Chinesii și au început să-i exploateze. Acum s'a ridicat întreg poporul uriaș al Chinesilor să facă încercarea, decât Europa și celelalte state de peste mare vor ele să lase pe Chinesii a trăi în pace și China să fiă a lor. Curge sângele pretutinderi și China oficială dă acum îndrumări, cum se fiă pustiții străinii, cari au copleșit'o.

Pustiirile Chinesilor.

După lupta dela Taku, care s'a sfîrșit cu desastrul Chinesilor, a urmat diarele acestea o mare luptă de estermizare în Tien-Cin. Nu Boxerii, ci armata regulată chineză a năvălit contra străinilor din acest oraș și a săvîrșit un măcel infrișos asupra lor. Din Shanghai se telegrafază, că trupele chinezese dela Tien-Cin provădute cu tunuri moderne, au bombardat orașul timp de trei zile. Chinesii au pustiit prin incendiu întregă partea orașului locuită de străini, au prefăcut în cenușă consulatul american și au săvîrșit măceluri infrișosate. Trupele europene, cari apėrau orașul, n'au fost în stare să spargă rëndurile chinezese, ca să mērgă în ajutorul nenorociților și au fost chemați în grabă încă 2000 de soldați europeni, ca să fiă de ajutor. Vr'o 50 de soldați americani trimiși în ajutorul trupelor streine, au fost parte uciși, parte raniți.

Tot din Shanghai se telegrafază, că în Vei-Haj-Vei Boxerii au pustiit prin incendiu aproape toate stabilimentele străine.

O mare rēscală a isbucnit și în provincia Canton.

"Times" din Londra face amintire despre un ordin al împărateșei din Peking, dat în Noemvrie anul trecut, după-care toți vice-regii și comandanții chinezi au fost îndrumați ca ori ce fel de invadare cu arma a puterilor străine să o considere ca declarare de răsboi.

Acțiunea puterilor.

La Berlin situațiunea din China e considerată de foarte gravă. Asta mai ales în urma împrejurării, că armata regulată chineză a pornit răsboiul contra puterilor europene fără a-l fi declarat înainte. O telegramă din capitala germană dice, că nu se mai pōte susține ficțiunea, că Europa ar avē de a face numai cu Boxerii.

În fața acestei situații, puterile se pregătesc la un mare răsboi.

Din Pola a plecat alaltăeri vasul de

răsboi austro-ungar „Maria Teresia“, care va sosi în timp de 40 de zile la Taku. — Se trimit de asemenea corăbii nouș germane cu 1200 oameni din contingentul de pe uscat și din voluntari. — Italia va trimite năile pancerate „Vettor“, „Pizani“, „Stromboli“ și „Vesuvio“ cu 1150 oameni și 20 tunuri. — Despre Rusia se afirmă, că ministru de răsboi Kuropatkin a ordonat telegrafic mobilizarea tuturor regimentelor de vânători din Siberia. — Japonia a închiriat 15 corăbii de transport. Patru corăbii vor merge în China, 12 vor fi ținute gata. Otu total Japonia a concentrat 22 de corăbii în Saseho. — Anglia a chemat sub arme 1000 de matrozii în portul din „Ports-mouth“ și la Plymouth a fost espedat ordinul, ca artileria marină și infanteria să fiă gata de plecare în tot momentul.

Introducerea artei tipografice în România.

Notițe istorice prelucrate după Dr. Gaster, Odobescu, Hașdeu, Xenopol și Cipariu, de Ioan Weis, tipograf-ediitor

cu ocașiunea jubileului de 500 de ani al nascerei inventatorului Ioan Gutenberg

11 Iunie 1900.

În Muzeul Național din București se păstrează două Evangheliare slavone tipărite pe pergament cu un lux deosebit. Ceea-ce le dă o importanță specială este faptul, că au între ornamentele lor marca țerei Romănesc: vulturele cu crucea în plisc și sunt tipărite „cu porunca lui I. Bassarab, marele voevod“ în anul 1514. Iată cum ni-le descrie d. Odobescu, descoperitorul lor în mânăstirea Bistrița.

„Unul e tipărit cu lux, pe 37 coli în 8° de membrană velină (28 cent. înălțime și 20 cent. lățime). Frontispiciile decorative în capul fie-cărei Evanghelii, și inițialele orlate dela începutul capetelor sunt colorate toate de mână cu aur, carmin și albastru, pe deșupra cernelei negre cu care sunt imprimate aceste ornamente xilografice. Pentru cărțile de preț și mai ales pentru cele bisericesci, se obișnuia în vechime a se trage pe pergament asemenea esemplare, pe cari apoi rubricatorii și miniatorii (rubricatores, miniatores), cu totul osebiți de tipografi le ornau cu colorii și poleieli. Dēr un lucru mai de mirare într-această ediție e, că mai multe din ornamentele formate prin împletecirea unor linii colorate pe un fond negru, pōrtă la mijlocul motivului, într'un mic câmp de aur, vulturul cu o cruce mare în plisc, armele țerei Romănesci.

„Caracterele netede și frumos desemnate, de o formă mult mai elegantă decât a celor ce se întrebuintează astăzi în tipografiile slavone, sunt de mărimea a 20 puncte, adevăc corespund cu litere numite text în imprimeriile nōstre...

„Celalt esemplar, tipărit numai cu negru roșu și (la inițiale) pe hărtia grōsă, e foarte stricat“. (Revista Română 1861, p. 815—816).

Xenopol, în istoria Romănilor, vol. V pag. 189, dice: „Astfel încă pe timpul lui Mihnea Vodă cel Rēu (1507—1510) și pe acel al lui Neagoe Basarab (1512—1521) întâlnim în Muntenia o Liturghie și un Tetravanghel, tipărite cu o îngrijire și un lux deosebit. Ambele aceste tipărituri deși pōrtă în caracterele, în cari sunt făcute, semnul invederat al originii venețiene, totuși par a fi fost tipărite în Muntenia de ore-ce-într'o notiță pusă la sfîrșitul celei dintăi, a Liturghiei, se spune, că s'a săvîrșit această carte din porunca între Hristos Dumneșcu bine credinciosului și de Dumneșcul păzitel și prea luminatul domnitor Ioan Mihnea marele Voevod a totă Țera Romănescă și parților de peste Dunăre, fiul marelui Vlad Voevod, în anul dintăi al domniei sale, ostenindu-se și smeritul monah și preot Macarie în anul 7016, luna Noemvrie 1 și; — ēr un adaus la sfîrșitul Tetravanghelului arată, că „cu porunca domnului Io Basarab, marele Voevod, eu întru Hristos rob preotul Macarie, am ostenit pentru această și am săvîrșit cartea în an. 7020, luna Iunie 25 zile“.

Decă am fi să admitem opiniunea

d-lui Odobescu și Xenopol, au fost tipărite aceste cărți, împreună cu o altă slavonă, în vremea lui Mihnea, chiar aci în țēră, și adevăc în mânăstirea Govora, unde o sută și mai bine de ani mai târziu se înființēză întâia tipografia romănescă.

Se pōte vedē însē să fi fost tipărite toate la Veneția, precum s'au tipărit tot acolo și alte cărți din porunca domnitorilor Romăni, chiar cu ornamentele aproape analōge.

Mai trebuie observat apoi pentru urmărirea celor dintăi tipărituri romane, că regăsim acelești inițiale în cărțile tipărite de diaconul Coresi în Sas-Sebeș și în Brașov dela 1575—1585*) și nu numai în ele romănesci, ci și în cele slavone, ceea ce merită a fi deslușit mai de aproape. Forma literilor variază, dēr în „Mineul“ slavon, tipărit de Coresi la 1590, pe care cred, că l'am regăsit între cărțile Metropoliei din Tērgoviște, șe asemēnă foarte mult cu cele din Veneția.

Neindoișo însē este și faptul, că se înființēză tipografia în mod definitiv în secolul XVII-lea, dovedit prin esistența cărților, ce au esit din teascurile tipografice.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Londra, 25 Iunie. Din Taku se anunță, că trupele rusesci și americane au încercat să ocupe Tien-Cin-ul, dēr au fost respinse.

Praga, 25 Iunie. — Un meeting la care au luat parte vr'o 50 mii Cehi a luat o rezoluțiune în contra legilor de limbă declarând, că, decât vor fi octroate, poporul cehic le va face rezistența cea mai vehementă.

DIVERSE

Se caută piele de om. Un anuș curios și unic în felul său publică societatea bolnavilor din Hattowitz. Anume se caută oameni între etatea dela 21—26 ani, cari sunt aplecați, în schimbul unei remunerații corespunșătoare, a da din pielea lor de pe spate un petec, pentru a putē fi scăpat un serman bolnav. Nu demult din incidentul unei nenorociri un muncitor cu numele Schikora, a căpētat rane grave prin arsură și medicii nu pot să facă să-i creșcă pelea la loc, astfel că nenorocitul nu pōte altcum scăpa de mōrte, decât numai decât un om sănștos s'ar afla care se-i dea de pe spatele lui atăta piele, cāt să-i acopere rana. Acest anuș deja a apărut de multe ori, dēr până acum nimeni nu s'a aflat, ca în schimbul unor taleri să se lase a fi jupuit de un petec de piele din spate.

*) Esistența tipografică în țera romănescă se pōte vedē și de acolo, că o mulțime de cunoscători ai artei tipografice plecă din țera nōstră pe la tipografiile înființate prin Transilvania. Așa se găsește în registrele de socoteli ale Brașovului sub data 11 Iunie 1573 notat: „că a venit un popă dela Alexandru Vodă pentru tipografia și a fost ținut 4 zile pe cheltuăla cetății“. În 12 Dec. același an, se găsește altă notiță: „că a venit diaconul Vlădicăi, care el însuși este tipograf, pentru un teasc.

Diaconul Coresi, meșterul traducător al acestui timp, al cărui nume trăda o origine italiană, s'au mai bine grecească, se tragea din insula Chios, unde se afla trăind pe la jumătatea secolului al XVI-lea. Mai mulți membri ai acestei familii se strămutase cu mult mai înainte în Muntenia, într'u cāt găsim un Coresi pisier de documente pe la începutul secolului al XVI-lea și anume redactând un document al lui Moise Voevod din 1539 și trei ale lui Radu Vodă din 1536 și 1538. (Columna lui Traian din 1877, pag. 571). Chiar de prin acest timp membrii familiei lui Coresi, ce-i întelnim în Muntenia, vor fi fost romănișai de prinșdând între altele și limba oficială a țerei. Alte Hrisōve ne arată pe mai mulți Coresi ca boieri, deci prin urmare ca întraiți pe deplin în corpurile națiunei romăne. (Cipariu Arch. Ist. p. 102 și 181).

În ce rudire va fi stat diaconul Coresi cu logofătul Coresi nu se pōte hotărî. S'ar putē însē, că însuși acest logofăt Coresi, om cārturar al timpului, se fi purtat supranumele Diaconul, căci acest titlu al său nu credem să fi însemnat o trēptă bisericescă, într'u cāt îl aflăm și pe timpul lui Ioan Benkner și pe al lui Luca Hirschner, după 20 ani tot cu numele de Diacon. Decă ar fi fost în realitate Diacon la 1560, fiind om cu cunoscințe de carte, cum ar fi rēmas el în aceeași calitate, căci la 1577 îl găsim în aceeași calitate, fără să fi înaintat în vre-o trēptă bisericescă.

pe care nief o climă, nief o schimbare n'o pōte doborî și care, în mod infalibil, va fi forța predominantă a viitōrei civilizații universale.“

Ar fi lipsită de o trāsătură originală această schiță din fuga condeiului, decât nu ne-am opri un minut în Hyde Park, parcul prin escelență, cu grupuri de arbori admirabili, fântāni, riuri, întinderi de pașjiși luxuriantē, precum numai în parcurile englese se pot vedē. Ce liniște idilică!.. Ce contrast isbitor cu vecinica agitare din orașul, ce-i încunșjoră. Abia în cele trei luni, Aprilie, Mai, Iunie, cāt ține London-Seanson, ia parcul un aspect de animațiune neobișnuită la alte epoce. Renumita alee a călăreșilor, Rotten Row, oferă atunci o priveliște, pe care nief un străin nu ar trebui să o negligeze. Amasone și cavaleri corecți, impecapabili, cāte unul, părechii, sēu în cete, apar și trec pe cai de rassa pe dinaintea publicului, ce se înțesa de amēndouă părțile aleei. La un punct aproape de

Hyde-Park-Corner drumul călăreșilor se încruceșcă cu acela al trāsurilor, unde ședend pe scaune, se pōte vedē defilānd tot ce regatele, unde ale Marii Britanii și Irlandei, au mai distins ca nobleță, avușii, frumșetă. E un adevărat etalaj de eleganță și de lux, agrementat de o curtenia discretă, binefăcătore, care pare a fi înăscută Englesilor din clasele mai înalte. Caut, fără să o găsesc, necioplita rigiditate britanică, pe care frivolele ilustrații franțuzesci de decenii au popularisat'o.

Ceea-ce vād e contrarul. E armonia și libertatea nesilită a mișcărilor. Înțeleși îndată, că te ați în țera clasică a culturai fisice, unde figurile pe bara-fixa sunt tot atât de aprețiate, ca figurile retorice ale vre-unui orator imperialist.

Aurel Șuluț-Cărpensișanu.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

Scrieri istorice.

Memorii din 1849—49 de regretatul *Vasile Moldovan*, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Istoriisurile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într-o limbă ușoară și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„Povestea unei corone de oțel“, opul mult dorit și așteptat al d-nului *G. Cosbuc*, a apărut în editura librăriei C. Sfetea din București și costă un leu și 50 bani. E scrisă și această carte la înțelesul tuturor și este atât de interesantă, încât oine o ia în mână, nu se mai poate despărți de ea. În istoria acesta ni-se arată oglinda viii a faptelor mărețe, prin cari a trecut România până a ajuns la independență, Scenele ce se descriu din războiul pentru neatarnare, sunt la culme mișcătoare și însuflețitoare. Cartea e provădită cu numeroase portrete și ilustrațiuni. Ea stă în legătură cu „Războiul nostru pentru neatarnare” scris tot de d-l G. Cosbuc, așa că cine și-a procurat pe acesta trebuie să și procure și „Povestea unei corone de oțel”. Sperăm, că fruntașii noștri, înțelegând importanța acestor scierii, vor stărui din răzputeri a-le răspândi cât mai mult în popor. Se pot procura ambela cărți dela „Tipografia A. Mureșianu din Brașov”. „Războiul nostru pentru neatarnare” costă 50 cr. (cu posta 55 cr.), „Povestea unei Corone de oțel” 75 cr. (cu posta 80 cr.)

Din istoria lumii, „tălmăcită de preotul *Constantin Morariu* din cartea nemțescă a D-ului Th. B. Weltar și întocmită pentru folosul poporului român din Bucovina”, a apărut în editura „Deșteptării” din Cernăuți: *partea a doua*. Ea este scrisă tot atât de bine și de ușor, ca și partea întâi, care a avut și la noi mare trecere mai ales printre popor. Prețul 50 cr. (plus 5 cr. porto.) — Cu același preț se mai pot căpăta dela Tipografia „A. Mureșianu” și esemplare din partea întâi, adăugând și pentru acesta 5 cr. porto.

Zarandul și munții apuseni ai Transilvaniei, descriere de *Silvestru Moldovan*. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Români, cari vor să și cunoscă țera și némul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„Pintea Vitezul“, tradițiunii, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„Românul în sat și la oște“ Acesta este ritul unei noue cărțicele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 10 cr., cu posta 13 cr.

„David Almășianu“, schițe biografice de *Ioan Popa*. Broșura această, atât de bine scrisă, presentă și multe momente de in-

semnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„Țera noastră“. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miadă-și și valea Murășului, de *Silvestru Moldovan*, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros apleșită de întreaga țiaristică română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.50
Renta de corone ung. 4%	91.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	98.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.80
Bonuri rurale ungare 4%	91.—
Bonuri rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.90
Renta de hârtie austr.	97.45
Renta de aur austr.	115.60
Losuri din 1860.	134.50
Aoții de-ale Băncei austro-ungară	17.41
Aoții de-ale Băncei ung. de credit.	715.—
Aoții de-ale Băncei austr. de credit.	693.—
Napoleonori	19.31
Mărci imperiale	118.65
London vista.	242.30
Paris vista	96.50
Rente de corone austr. 4%	97.65
Note italiene	90.75

Cursul pieței Brașov.

Din 25 Iunie 1900.

Banenoța rom. Cump.	19.04	Vënd.	19.08
Argint român. Cump.	18.90	Vënd.	18.96
Napoleonori. Cump.	19.20	Vënd.	19.30
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.76	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Med. univ.

Dr. Romulus L. Crăciun

specialist pentru morburile interne.

Karlsbad, Alte Wiese „Strauss“.

Consultațiuni din 1 Mai — 15 Octomvre.

Sz. 4212—1900.

tlkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint tlknyi hatóság, közhirrre teszi, hogy „Parsimonia“ törösvári takarék- és hitelintézet végrehajtatónak Ungur A. (Alexandru) Juon és társai ó-toháni lakosok végrehajtást szenvedők elleni 90 frt. tőke-követelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén lévő az ó-toháni 1264. sz. tlkvbén A † alatt foglalt 30, 31 hrsz. ingatlanra 237 korona 60 filben, az ó tohányi 1697 sz. tlkvbén A † alatt foglalt 349 és 350 hrsz. ingatlanra a C/1 alatt Mitarca Anna szül. Boita javára, Mitarca Nicolae Juon és neje Ungur Ludovica jutalékára bekebelezett élet hosszigliani haszonélvezeti jog érintetlen hagyásával 288 korona 20 filérben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi julius hó 24-ik napján d. e. 9 órakor O-Tohán község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályzerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1900 évi május hó 10-én.

A kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság.

998.1—1

WILHELM SCHMIDT's Strada Aței nr. 3.

Schimbare de local.

Subscrisul am onóre a aduce la cunoșcința On. mușterii, că cu începerea dela 1 Iulie n. a. c. **imi voiú strămuta** renumita mea

brutăria de pâne și franselăria

din localul de pâna acuma Strada măcelarilor nr. 7, (Curtea poliției), în brutăria mea proprie, arangiată după sistemul cel mai nou, în **Strada Aței nr. 3** (colțul vis-à-vis de Schwarzburg) și tot-odată pentru comoditatea mușteriiilor **voiú deschide o filială** în casa lui Kleverkaus Strada Hirscher nr. 6 (din jos de succesoriil lui Müller.)

În firma speranță, că onor. mușterii mă vor onora cu increderea, ce mi-au arătat până acuma și în localurile cele noue, asigur, că mă voiú sili, ca și mai departe să corespond cerințelor D lor, cu un serviciu foarte culant și marfă bună și fină.

Cr tota stima

989,3—5.

WILHELM SCHMIDT's.

Wilhelm Schmidt's Filiala, Strada Hirscher Nr. 6.

Pentru SESONUL de Primăvară și Vară

1900

925.28—40

STOFE veritabile de Brün.

Un coupon de metri 3.10 lungime pentru un costum complet roc, pantaloni și giletcă costă numai

fl. 2.75, 3.70, 4.80 din stofă bună	} Lană curată.
fl. 6.— și 6.90 mai bună	
fl. 7.75 fină	
fl. 8.65 mai fină	
fl. 10.— foarte fină	

Un coupon pentru costum de salon fl. 10.— cum și stoffe de pardiseuri, Loden pentru turisti, Kamgarn fin etc. etc. — Trimite cu prețurile fabricii renumita și cunoscută ca solidă și reela fabrică de postavuri

SIEGEL-IMHOF in BRÜNN.

— Mostre gratis și franco. — Liferăție conform mostri se garantază. — Avantagiile clienteli private, a comanda direct la firma de sus, sunt mari.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

„Gazeta Transilvaniei“ 5 numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurecu și la Eremias Nepoții.